

buerunt scriptores. Vnde Seneca, Primus Claudius devicisse Britannos gloriari potuit, Iulius enim Caesar ostendit eos Romanis tantum. Et alibi de eodem.

Ille Britannos
Ultra noti
Littora ponti,
Et ceruleos
Scuta Brigantes
Dare Romuleis
Colla Cathenis
Iussit, & ipsum
Nova Romana
Iura securis
Tremere Oceanum.

Et in Octavia cecinit Seneca Tragicus de Claudio:

Cuique Britanni
Terga dedere, ducibus nostris
Ante ignoti, jurisque sui.

Et ibidem quod Tamisim transmiserat.

En qui ore Tamisis primus posuit jugum,
Ignota tantis classibus texit freta,
Interque gentes barbaras tutus fuit,
Et se va maria, conjugis scelere occidit.

Aegippus item de Claudio, Testis est Britannia extra orbem posita, Romanorum virtute in orbem redacta, quos etas superior ignoravit, didicit Romanorum victoria, servium & ipsi, qui, quid esset servitus ignorabant, soli sibi nati, & semper sibi liberi, quia à superiorum potentia interfuso Oceano secreti metuere non poterant, quos nesciebant. Plus itaque transisse ad Britannos, quam triumphasse de Britannis. Et alibi, Britanniam quoque inter undas adhuc latentem Romano imperio armis acquisiverat, cuius triumpho opibus Roma ditior, Claudius consultior, Nero fortunatior & aestimabantur. Alioque loco, quid dignissimus apponi, In Romanorum nomen elementa etiam transferunt in quos etiam transivit orbis terrarum, qui Romano imperio clauditur & desinitur: denique à plerisque Orbis Romanus appellatur. Nam si verum queramus, terra ipsa infra Romanorum imperium est, super quam progressa Romana virtus ultra Oceanum, alterum sibi orbem quaesivit, & in Britannia remota à confinio terrarum novam sibi invenit possessionem. Denique quibus jus non solum civitatis Romanae, sed etiam ipsius prope humanae conversationis negatur, illo diriguntur, ut illic habitent, quasi mundi exules. Cessit Oceanus finibus suis, novit Romanus interiora ejus petere secreta. Iosephus etiam in persona Titi ad Iudaeos, Quis major Oceano murus, atque obstaculum? quo septi Britanni Romanorum tamen arma adorant.

Doctissimi praeterea sed incerti Poetae hac de re carmina nobilissimus Iosephus Scaliger in suis Catalectis è situ vindicavit, quae cum non passim occurrant, subtexere non pigebit, sunt enim quantivis pretii. Diversa autem esse Epigrammata, & ideo distinguenda eruditissimus adolescens I. Obsopæus Germanus ex antiquis membranarum nuperrime docuit.

Antonius Irio, a-
as legit
licendi, igi-
tur varias
lectiones
adposui.
* Prospicit.
* Nunc
erit.

Ausoniis nunquam tellus violata triumphis,
Icta tuo, Caesar, fulmine procubuit.
Oceanusque tuas ultra se * respicit aras,
Qui finis mundo est, * non erit imperio.
Victa prius nulli, jamjam spectata triumpho,
Illibata tuos gens jacet in titulos.
Fabula visa diu, medioque recondita ponto
Liberam victori jam modo colla dedit.
Britannia.

Euphrates Ortus, Rheinus * inclusit Arctos,
Oceanus medium venit in imperium.

* Reclus-
rar.

Libera non hostem, non passa Britannia Regem,
Aeternum nostro qua procul orbe jacet.
Felix adversis, & sorte oppressa secunda,
Communis nobis, & tibi, Caesar, erit.

Ultima cingebat Tiberis tua, Romule, regna:
Hic tibi finis erat, religiose Numa.
Et tua, Dive, tuum sacrata potentia caelo
Extremum citra constitit Oceanum.
At nunc Oceanus geminos interluit orbes.
Pars est imperii, terminus ante fuit.

Mars pater, & nostrae gentis tutela Quirine,
Et magno positus Caesar uterque Polo,
Cernitis ignotos Latia sub lege Britannos,
Sol citra nostrum flectitur imperium.
Ultima cefferunt adoperto claustra Profundo,
Et jam Romano * cingimur Oceano.

* cingimur.

Opponis frustra rapidum Germania Rhenum,
Euphrates prodest nil tibi, Parthe, fugax.
Oceanus jam terga dedit, nec per vius ulli,
Caesareos fasces, imperiumque tulit.

Illa procul nostro semota, exclusaque caelo,
Alluitur nostra victa Britannis aqua,
* Semota, & vasto disjuncta Britannia ponto,
Cinctaque inaccessis horrida littoribus:
Quam pater invictis Nereus vallaverat undis,
Quam fallax aestu circuit Oceanus.
Brumalem sortita * plagam: qua frigida semper
Præfulget stellis Arctos inocciduis.
Conspicuumque tuo devicta Britannia, Caesar,
Subdidit insueto colla premenda iugo.
Aspice, confundit populos impervia tellus,
Coniunctum est, quod adhuc orbis, & orbis erat.

* Semote.

* Polum.

Iam pergat Tacitus. Ad hoc tempus prosperis Ostorii rebus mox ambiguus, sive quod amoto Caractaco, quasi debellatum foret, minus intenta apud Romanos militia fuit, sive hostes miseratione tanti Regis acrius ad ultionem exarsere, Praefectum castrorum, & legionarias cohortes extruendis apud Siluras praesidiis relictas, circumfundunt. Ac ni citò vicis & castellis proximis subventum foret, copia tum occidione occubissent. Praefectus tamen & octo centuriones, ac promptissimus quisque manipulus cecidere. nec multo post pabulantes nostros, ipsasque missas ad subsidium turmas profligant. Tum Ostorius cohortes expeditas exposuit, nec ideo fugam sistebat, ni legiones praelium exceperent. Earum robore aequata pugna, dein nobis pro meliore fuit. Effugere hostes tenui damno, quia inclinabat dies. Crebra hinc praelia, & saepius in modum atrocium: per saltus, per paludes, ut cuique fors, aut virtus temere provisiva; ob iram, ob praedam; jussu & aliquando ignavis ducibus, ac praecipua Silurum pervicacia, quos accendebat vulgata imperatoris Ro. vox. ut quondam Suggambri excisi, & in Gallias trajecti forent, ita Silurum nomen penitus extinguendum. Igitur duas auxiliares cohortes avaritia praefectorum incautius populantes intercepte. Spoliaque & captivos largiendo, ceteras quoque nationes ad defectionem trahabant, cum tædio curarum fessus Ostorius concessit vita, letis hostibus, tanquam ducem haud spernendum; & si non praelium, at certe bellum absumisset.

At Caesar cognita morte legati, ne provincia sine rectore foret, A. Didium suffecit. Is prope relictus, non tamen inter-

Didius
Avitus
Gallus
Propator.
gras